

Zasadnutie 1537, 15. - 17. septembra 2025 (DH)

Ľudské práva

H46-36 Skupina R. R. a R. D. (**st'ážnosť č. 20649/18**) a P. H. (**st'ážnosť č. 37574/19**) proti Slovenskej republike

Dohľad nad výkonom rozsudkov Európskeho súdu pre ľudské práva

Referenčné dokumenty

DH-DD(2025)606 , DH-DD(2025)615 , DH-DD(2024)919 , DH-DD(2024)920 , DH-DD(2024)948 , DH-DD(2024)1251 , DH-DD(2025)656 , DH-DD(2025)705 , CM/Del/Dec(2024)1507/H46-31

Sťažnosť	Prípád	Rozsudok	Konečný dňa	Ukazovateľ klasifikácie
20649/18	R.R. A R.D.	01/09/2020	01/12/2020	Komplexný problém
45322/17	M.B. A ĎALŠÍ	01/04/2021	01/07/2021	
63962/19	M.B. A ĎALŠÍ (č. 2)	07/02/2023	07/05/2023	
37574/19	P.H.	08/09/2022	08/12/2022	Komplexný problém

Popis prípadu

Táto skupina prípadov sa týka nadmerného použitia sily alebo neľudského a ponižujúceho zaobchádzania zo strany polície, nedodržania ochrany fyzického zdravia zadržaných osôb, neúčinného vyšetrovania a nevyšetrenia možných rasistických motívov. V tejto skupine sa prejednávajú aj otázky týkajúce sa nevyšetrenia ukazovateľov rasizmu v súvislosti s trestnými činmi spáchanými súkromnými osobami. ¹

Prípád R. R. a R. D. sa týka neprimeraného použitia sily pri policajnej operácii vykonanej v júni 2013 na ulici v rómskej štvrti² , neúčinného vyšetrovania a nedostatočného vyšetrovania údajných rasistických motívov pri plánovaní operácie (hmotnoprávne a procesné porušenie článku 3 a porušenie článku 14 v spojení s článkom 3 v jeho procesnom aspekte). Prípád M. B. a ďalší sa týka neúčinného vyšetrovania v rokoch 2009 - 2015 z dôvodu nedostatočnej rýchlosti konania a nevyšetrenia možného rasistického motívu údajného zlého zaobchádzania zo strany polície počas zadržania a prevozu maloletých Rómov v roku 2009 (porušenie článku 3 v procesnom aspekte).

¹ V uzavretom prípade *Lakatosova a Lakatos* (č. 655/16) Výbor uviedol (CM/ResDH(2021)218), že otázky všeobecných opatrení týkajúcich sa ukazovateľov rasizmu v súvislosti s trestnými činmi súkromných osôb boli v plnej miere obsiahnuté v prípade R. R. a R. D.

² Pojem "Rómovia a etnickí kočovníci sa v Rade Európy používa na označenie širokej rozmanitosti skupín, na ktoré sa vzťahuje činnosť Rady Európy v týchto oblastiach: a) Rómovia, Sinti/Manuš, Kale, Kaale, Romanichals, Boyash/Rudari; b) balkánski Egypťania (Egypťania a Ashkali); c) východné skupiny (Dom, Lom a Abdal); a na druhej strane skupiny, ako sú kočovníci, Yenish a populácie označené administratívnym pojmom "Gens du voyage", ako aj osoby, ktoré sa označujú ako Rómovia. Toto je vysvetľujúca poznámka, nie definícia Rómov a/alebo kočovníkov.

Prípád *M. B. a ďalší* (č. 2) sa týka neľudského a ponižujúceho zaobchádzania s tými istými sťažovateľmi na policajnej stanici v roku 2009 a neúčinného vyšetrovania v rokoch 2009 - 2021 z dôvodu nedostatočnej rýchlosti konania a nevyšetrenia možného rasistického motívu (hmotnoprávne a procesné porušenie článku 3 a porušenie článku 14 v spojení s článkom 3 v jeho procesnom aspekte).

Prípád *P. H.* sa týka nedostatočnej ochrany fyzického zdravia maloletej Rómky bez sprievodu v policajnej väzbe tým, že ju pri eskortovaní nepretržite nesledovali a neúčinného vyšetrovania (hmotnoprávne a procesné porušenie článku 2).

Stav výkonu

Individuálne opatrenia:

Na predchádzajúcom prejednaní v septembri 2024 Výbor so záujmom vzal na vedomie začatie nového vyšetrovania v prípade *R. R. a R. D.* a vrátenie prípadu *M. B. a ďalší* (č. 2) na nové súdne preskúmanie. Zopakoval svoju výzvu, aby prokurátor dôkladne posúdil možnosť ďalšieho vyšetrovania v prípade *M. B. a ďalší* a objasnil možné disciplinárne opatrenia. Rozhodol, že v prípade *P. H.* nie je možné prijať žiadne ďalšie individuálne opatrenia, keďže je ďalšie konanie premlčané.

Na účely tohto preskúmania orgány k prípadu *R. R. a R. D.* uviedli, že v rámci obnoveného vyšetrovania rasistického motívu plánovania policajnej akcie boli opakovane vypočutí sťažovatelia a svedkovia, uskutočnili sa rekognície, boli získané znalecké posudky a lekárske záznamy, ako aj záznamy o zadržaní, videozáznamy a správy o použití donucovacích prostriedkov. Z verejných zdrojov vyplýva, že obnovené vyšetrovanie bolo neskôr ukončené ako premlčané, ale nedávno ho nový vyšetrovateľ opäť obnovil a v súčasnosti prebieha pre možné zneužitie právomoci verejného činiteľa s rasistickým motívom a ublíženie na zdraví.³

Pokiaľ ide o prípad *M. B. a ďalší* (č. 2), orgány uviedli, že v obnovenom vyšetrovaní prvostupňový súd oslobodil všetkých desať obvinených príslušníkov Policajného zboru odkázal obeť, aby si uplatnili náhradu škody v občianskoprávnom konaní. Prokurátor sa odvolal. V súčasnosti prebieha konanie pred odvolacím súdom.

Pokiaľ ide o prípad *M. B. a ďalší*, krajská prokuratúra opätovne preskúmala spis a dospela k záveru, že vzhľadom na pôvodné oslobodenie dotknutého príslušníka Policajného zboru vnútroštátnymi súdmi a značný časový odstup by bolo "zjavne neefektívne" začať ďalšie vyšetrovanie. Ďalšie vyšetrovanie s konkrétnym motívom by neprineslo žiadnu zmenu, keďže trestný čin zneužitia právomocí a jeho trestná sadzba by zostali rovnaké. Prokurátor analyzoval aj postup vyšetrovateľa a súdov pri zisťovaní možného rasistického motívu v pôvodnom konaní a vyhodnotil ho ako dostatočný. Orgány tiež poznamenali, že prípadná disciplinárna zodpovednosť je premlčaná.

Všeobecné opatrenia:⁴

1) Použitie sily pri zatýkaní a zadržaní políciou ⁵

a) Monitorovanie týkajúce sa použitia sily

Orgány predtým uviedli, že interné monitorovanie vykonáva Prezídium Policajného zboru. Externé vnútroštátne monitorovanie vykonáva od mája 2023 Verejný ochranca práv, ktorý pôsobí ako národný preventívny mechanizmus (ďalej len "NPM").⁶ V septembri 2024 Výbor vzal so záujmom na vedomie výzvy nulovej tolerancie, ktoré sa komunikujú prostredníctvom pravidelných školení, privítal zriadenie NPM na Slovensku a požiadal o konkrétne informácie o tom, ako orgány reagovali na nedostatky, ktoré NPM zistil počas svojich návštev.⁷

V rámci tohto prejednania orgány uviedli, že kontrolné útvary Policajného zboru zvýšili svoju činnosť s cieľom eliminovať individuálne pochybenia. Ďalších 22 kontrol NPM sa uskutočnilo v období od mája 2023 do júna 2024, pričom sa zistili prevažne systémové nedostatky, rovnako ako pri predchádzajúcich kontrolách. Prezídium Policajného zboru prijalo pripomienky, v ktorých akceptovalo niektoré odporúčania NPM. Väčšinu odporúčaní bude analyzovať pracovná skupina s cieľom pripraviť interný predpis týkajúci sa rôznych aspektov policajného zaistenia.

³ Informácia bola uverejnená na webovej stránke Slovak Spectator 30. júla 2025.

⁴ Informácie poskytnuté pred septembrom 2024 prístupné v dokumente CM/Notes/1507/H46-31 .

⁵ Informácie o vnútroštátnych pravidlách upravujúcich použitie sily prístupné v dokumente CM/Notes/1436/H46-27.

⁶ NPM je rozdelená medzi Verejného ochranca práv a dvoch komisárov pre osoby so zdravotným postihnutím a pre deti.

⁷ Podrobnosti o nedostatkoch zistených počas prvých návštev v apríli a máji 2023 prístupné v CM/Notes/1507/H46-31.

Pripravuje sa novela nariadenia z roku 2019 o aspektoch týkajúcich sa obmedzovania osobnej slobody. Príslušníci Policajného zboru absolvujú ďalšiu odbornú prípravu, aby sa zabezpečilo, že budú použitie obmedzovacích prostriedkov posudzovať individuálne, a dostali pokyny, aby nebránili zadržaným osobám v prístupe k informáciám o ich právach.

Výbor Rady Európy pre prevenciu mučenia a neľudského alebo ponižujúceho zaobchádzania či trestania (ďalej len "CPT") v správe o svojej návšteve z novembra až decembra 2023, ktorá bola uverejnená v apríli 2025,⁸ uviedol, že dostal niekoľko obvinení zo zlého fyzického zaobchádzania a nadmerného použitia sily počas policajného zadržania a väzby. Odporučil slovenským orgánom, aby ukončili prax pripútavania zadržaných osôb k pevným predmetom, a vyjadril určité výhrady k tomu, či špecializovaný vyšetrovací orgán - Úrad inšpekčnej služby (ďalej len "inšpekčná služba") - v plnej miere spĺňa požiadavku nezávislosti. Informácie poskytované zadržaným osobám o ich právach indikovali neprimerane obmedzené právo na prístup k lekárovi len na prípady, v ktorých sa použili donucovacie prostriedky; príslušníci Policajného zboru boli systematicky prítomní pri lekárskejších prehliadkach zadržaných osôb; boli prijaté podania týkajúce sa nedostatkov v poskytovaní informácií o právach zadržaných osôb, ako aj pokusov znemožniť prístup k právnikovi.

b) Záruky proti zlému zaobchádzaniu vo väzbe (práva vo väzbe)

Príslušné orgány v minulosti uviedli, že osoby pozbavené osobnej slobody dostali a podpísali vyhlásenie o svojich právach.⁹ Polícia bezodkladne informuje osoby o dôvodoch ich zadržania, a to ústne aj písomne, a zabezpečuje, aby boli písomne informované o svojom práve na lekárske vyšetrenie (vrátane zranení spôsobených donucovacími prostriedkami) a práve aby zostal príslušník Policajného zboru pri vyšetrení prítomný len na žiadosť zdravotníckeho personálu v rizikových prípadoch.

V rámci tohto preskúmania orgány ďalej uviedli, že zadržaným osobám je umožnené kontaktovať svojich obhajcov a prijímať ich návštevy. Ak zadržaná osoba potrebuje lekárske ošetrenie, príslušník Policajného zboru jej ho zabezpečí, ale nemôže si slobodne vybrať lekára. Na požiadanie osoba zbavená slobody telefonicky kontaktovať tretie osoby v prítomnosti príslušníka Policajného zboru. Na žiadosť obvineného sa okamžite vyrozumie rodinný príslušník, pokiaľ by to nenarušilo vyšetrovanie.

c) Videozáznam a zvukový záznam použitia donucovacích prostriedkov

Orgány už skôr uviedli, že ministerstvo vnútra realizuje pilotný projekt zabezpečenia osobných kamier, s cieľom zabrániť podobným porušeniam počas rozsiahlych policajných operácií. V septembri 2024 Výbor zaznamenal pokrok pri zabezpečovaní videozáznamu policajných zásahov a vyzval príslušné orgány, aby zvážili opatrenia na splnenie odporúčaní Rady vlády Slovenskej republiky pre ľudské práva, najmä pokiaľ ide o príručku o správnom zaznamenávaní použitia donucovacích prostriedkov, videozázname, a monitorovaní policajných zásahov a priestorov.

Na účely tohto preskúmania orgány uviedli, že pilotný projekt zabezpečenia osobných kamier sa v súčasnosti testuje v niekoľkých mestách, prebieha verejné obstarávanie a pripravuje sa štúdia uskutočniteľnosti. V reakcii na odporúčania Rady vlády Slovenskej republiky pre ľudské práva z júna 2023¹⁰ uviedli, že príslušníci Policajného zboru musia každý prípad použitia donucovacích prostriedkov zaznamenať v správe pre nadriadený orgán. Tento orgán je však povinný správu posúdiť len v prípade, ak použitie donucovacích prostriedkov viedlo k usmrteniu, ublíženiu na zdraví alebo poškodeniu majetku, alebo ak vzniknú pochybnosti o jeho oprávnenosti. Pripravuje sa novela, podľa ktorej bude nadriadený orgán povinný posúdiť každé použitie donucovacích prostriedkov. Počas plánovaných policajných operácií sa vykonávajú audiovizuálne záznamy a služobné vozidlá sú vybavené elektronickým systémom podporujúcim nahrávanie a identifikáciu. Pokiaľ ide o monitorovanie videozáznamov vo všetkých policajných priestoroch, v ktorých sa nachádzajú zadržané osoby, cely zadržania majú audiovizuálnu techniku na zabezpečenie bezpečnosti, ale vybavenie vyhradených priestorov (ktoré sú určené na dočasné umiestnenie osôb) bezpečnostnými kamerami sa zo zákona nevyžaduje. Monitorovanie všetkých policajných priestorov, v ktorých sa nachádzajú zadržané osoby, je v súčasnosti nemožné z dôvodu materiálnych a technických obmedzení, keďže procesné úkony sa často vykonávajú v pojednávacích miestnostiach alebo policajných kanceláriách. Monitorovanie by tak vyžadovalo kamery vo väčšine miestností v policajných budovách.

⁸ CPT/Inf(2025)09. Informácie o príslušných zisteniach v správe CPT za rok 2018 prístupné v CM/Notes/1436/H46-27.

⁹ Vo vyhlásení sú informovaní o práve na právnika, lekára, vyrozumie tretej strany a o práve na tľmočníka.

¹⁰ Prístupné v CM/Notes/1507/H46-31.

2) *Vyšetrovanie neprimeraného použitia sily*

a) *Orgány zodpovedné za vyšetrovanie a dohľad*

Príslušné orgány predtým uviedli, že od roku 2019 vyšetrovanie trestných činov spáchaných príslušníkmi Policajného zboru vykonáva inšpekčná služba.¹¹ Jej inšpektori, ktorí sú príslušníkmi polície pôsobiaci ako vyšetrovatelia, sú procesne nezávislí a dozor nad nimi vykonáva prokurátor. Nadriadení kontrolujú rýchlosť a dôkladnosť vyšetrovania.

V septembri 2025 vyzval Výbor kompetentné orgány, aby uviedli aké konkrétne opatrenia by mohli byť prijaté zodpovednými dozornými orgánmi na zabezpečenie účinných počiatkových vyšetrovacích úkonov. Výbor ich vyzval, aby objasnili či by si náprava nedostatkov v počiatkových fázach vyšetrovania mohla vyžadovať prípadné posilnenie nezávislosti príslušných vyšetrovacích orgánov, a aby zvážili odporúčania, ktoré v tejto súvislosti vydali rôzne expertné orgány.

V rámci tohto preskúmania orgány objasnili, že obvinenia zo zlého zaobchádzania zo strany príslušníkov Policajného zboru sú automaticky predmetom vyšetrovania z úradnej moci na základe informácií z rôznych zdrojov vrátane individuálnych sťažností, médií, sociálnych sietí alebo štátnych orgánov. Okrem toho sa v záujme zabezpečenia účinných počiatkových vyšetrovacích úkonov urýchlene vysielajú vyšetrovatelia s cieľom zabezpečiť naliehavé dôkazy; okolnosti sa v počiatkovom štádiu konania preskúmajú a konzultujú s nadriadenými a prokurátorom; prokurátor vykonáva dozor nad úkonmi, ktoré si vyžadujú povolenie podľa Trestného poriadku. Zodpovednosť za prípadné počiatkové nedostatočné vyšetrovanie by mohla byť vyvodená disciplinárne alebo trestnoprávne. Na inšpekčnej službe sú tri regionálne oddelenia a prípady môžu byť prerozdelené mimo ich územnej pôsobnosti, ale keďže inšpektori pokrývajú celé regióny, nemajú špecifické pracovné vzťahy s jednotlivými mestami. Nezávislosť a nestrannosť príslušníkov Policajného zboru ktorí sú inšpektormi je zaručená prostredníctvom interného dohľadu a externého dohľadu zo strany prokuratúry a súdov a prostredníctvom absolvovania špeciálneho hodnotenia, overovania a rozsiahlej odbornej prípravy.

b) *Štatistika*

V roku 2024 inšpekčná služba prijala 82 sťažností zatknutých, zadržaných a obvinených osôb týkajúcich sa obvinení zo zlého zaobchádzania (zranenia) zo strany príslušníkov Policajného zboru alebo príslušníkov útvarov policajného zaistenia/väzenskej služby (90 v roku 2023; 111 v roku 2022; 109 v roku 2021; 127 v roku 2020; 155 v roku 2019), z ktorých dve boli postúpené na disciplinárne konanie (štyri v roku 2023; tri v roku 2022; dve v roku 2021; jedna v roku 2020; päť v roku 2019); v desiatich prípadoch bolo začaté trestné konanie (sedem v roku 2023; 11 v roku 2022; päť v roku 2021; sedem v roku 2020; tri v roku 2019); bolo vznesené jedno obvinenie v prípravnom konaní (nula v roku 2023; jedno v roku 2022; nula v roku 2021; dve v roku 2020; dve v roku 2019); nebol podaný žiadny návrh na podanie obžaloby (nula v roku 2023; jeden v roku 2022; tri v roku 2021; jeden 2020; dva v roku 2019). Zdá sa, že zamietnuté sťažnosti za uvedené obdobia sa pohybujú v rozmedzí od 84% do 92%.

Pokiaľ ide o výsledky konaní týkajúcich sa údajného použitia neprimeranej sily zo strany polície a zlyhania ich prešetrovania v rokoch 2023 - 2024, zo 168 sťažností bolo 112 zamietnutých (nezačalo sa trestné konanie); v 16 prípadoch sa začalo a prebieha trestné konanie a v ôsmich prípadoch bolo zastavené (skutok nebol trestným činom alebo sa nestal) alebo odložené (neboli zistené skutočnosti voči konkrétnej osobe). O dôvodoch na zamietnutie sťažností alebo zastavenie konania boli uvedené početné príklady.¹² V 14 prípadoch bolo oznámené možné použitie nezákonnej sily a väčšina z nich bola postúpená disciplinárnym orgánom. Inšpekčná služba nezhrádza údaje o výsledku disciplinárnych konaní, keďže tie sú v kompetencii nadriadených; disciplinárne opatrenie sa zaznamenáva do osobného spisu.

c) *Cielené školenie*

Príslušníci inšpekčnej služby absolvujú pravidelné školenia vrátane školení o používaní donucovacích prostriedkov. V roku 2023 bolo zriadené samostatné oddelenie na znižovanie počtu priestupkov v rámci Policajného zboru. V roku 2024 sa pripravilo 10 projektov o rôznych porušeníach etických a iných noriem; 1 731 príslušníkov Policajného zboru absolvovalo preškolenie.

¹¹ Ide o špeciálny útvar Policajného zboru v štruktúre Ministerstva vnútra s územnou pôsobnosťou pre celú krajinu, ktorého riaditeľ je zodpovedný priamo vláde.

¹² Detailnejšie poskytnuté informácie sú uvedené v DH-DD(2024)948.

3) *Nedostatočné vyšetrovanie rasistických motívov a postojov*

a) *Vyšetrovanie rasistických motívov v prípadoch zlého zaobchádzania zo strany polície a pri plánovaní policajných operácií*

Príslušné orgány predtým uviedli, že neboli zistené žiadne prípady zlého zaobchádzania zo strany polície s rasistickým motívom, a informovali o opatreniach na zvýšenie informovanosti, ktoré v tejto súvislosti prijali. Na účely tohto preskúmania predložili informácie o nedávnych činnostiach zameraných na budovanie kapacít.

Pokiaľ ide o vyšetrovanie možných rasistických motívov pri plánovaní policajných operácií, authority odkázali na prebiehajúce vyšetrovanie v prípade *R. R. a R. D.* (pozri vyššie, individuálne opatrenia). Objasnili, že dotknutá osoba v tomto prípade môže nahliadnuť do vyšetrovacieho spisu, dať sa zastupovať, nechať si doručiť rozhodnutie a odvolať sa proti nemu u príslušného vyšetrovateľa a následne u prokurátora.

b) *Vyšetrovanie indikátorov rasistických motívov pri páchaní trestných činov súkromnými osobami*¹³

Rasistický motív je osobitným motívom spáchania akéhokoľvek "bežného" trestného činu a ako taký je prirážajúcou okolnosťou, ktorá má za následok prísnejší postih. Existujú aj osobitné trestné činy rasovo alebo etnicky motivovaných trestných činov z nenávisti, podnecovania k násiliu a neznášanlivosti. Takéto trestné činy z nenávisti vyšetrojú špecializovaní (policajní) vyšetrovatelia. V auguste 2024 orgány predložili údaje o trestných činoch z nenávisti za obdobie rokov 2019 - 2023¹⁴ a o "bežných" trestných činoch spáchaných s rasistickým motívom.¹⁵

c) *Odborná príprava a zvyšovanie informovanosti*

V októbri 2024 úrady informovali, že protiteroristická jednotka Prezídia Policajného zboru, ktorá má na starosti okrem iného aj boj proti extrémizmu a trestným činom z nenávisti, pravidelne vykonáva metodickú činnosť pre príslušníkov Policajného zboru zapojených do vyšetrovania takýchto trestných činov a pre študentov Policajnej akadémie. Príslušníci Policajného zboru boli oboznámení so Súborom nástrojov Rady Európy pre políciu o normách týkajúcich sa rasovo motivovaných trestných činov a nediskriminácie. V júni 2025 zorganizovalo Prezídium Policajného zboru v spolupráci s Oddelením Rady Európy pre Rómov a Oddelením pre výkon súdnych rozhodnutí trojdňový kurz pre školiteľov, ktorého cieľom bolo zvýšiť schopnosť príslušníkov Policajného zboru účinne riešiť a vyšetrovať rasovo motivované trestné činy.

4) *Nedostatočne zabezpečenie ochrany fyzického zdravia osôb zadržaných políciou pri ich eskortovaní a súvisiace vyšetrovania*

Orgány informovali o prijatí rozsiahlych opatrení na zvýšenie informovanosti. V nadväznosti na rozsudok súdu v prípade *P. H.*, Prezídium Policajného zboru pravidelne školí príslušníkov Policajného zboru o platnej právnej úprave eskortovania zadržaných osôb vrátane noriem Rady Európy. Orgány predložili informácie o aktuálne platných pravidlách týkajúcich sa policajného zadržania a zaistenia.

Analýza sekretariátu

Individuálne opatrenia

Je pozitívne, že príslušné orgány vykonali rôzne vyšetrovacie úkony v rámci obnoveného vyšetrovania v prípade *R. R. a R. D.* a že vyšetrovacie úsilie pokračuje v dôsledku nedávnych opatrení, ktoré v tomto prípade vykonal novo pridelený vyšetrovateľ. Výbor by mohol vyzvať orgány, aby objasnili presnú kvalifikáciu trestných činov, ktoré sa v tomto prípade v súčasnosti vyšetrujú, a aby ho informovali o vývoji v tomto prípade ako aj v prebiehajúcom obnovenom súdnom vyšetrovaní v prípade *M.B. a ďalší* (č. 2).

Pokiaľ ide o prípad *M. B. a ďalší*, z informácií poskytnutých orgánmi nevyplýva, že trestnosť skutku vo všetkých jeho možných právnych kvalifikáciách je premlčaná alebo, že pôvodný oslobodzujúci rozsudok súdov je prekážkou vyšetrovania toho istého trestného činu podľa vnútroštátneho práva. Ako vyplýva z vývoja v prípade *M. B. a ďalší* (č. 2), opätovné vyšetrovanie po právoplatnom oslobodzujúcom rozsudku sa javí ako možné po zrušení súdnych rozhodnutí ústavným súdom. Prax Výboru v oblasti reštitúcie v podobných prípadoch je vyžadovanie konkrétnej analýzy orgánmi prokuratúry o možnosti ďalšieho vyšetrovania (ktoré nedostatky je možné odstrániť, ktoré už nie je možné odstrániť a aké prostriedky je

¹³ Viac informácií o právnom rámci možno nájsť na CM/Notes/1436/H46-27.

¹⁴ V roku 2023 12 odsúdení (27 v roku 2022, 29 v roku 2021, 19 v roku 2020, 41 v roku 2019); medzi odsúdeniami v roku 2023 bolo 9 s dohodou o vine a treste (15 v roku 2022; 14 v roku 2021; 16 v roku 2020; 34 v roku 2019). V roku 2019 bol vynesený jeden oslobodzujúci rozsudok a v ostatných rokoch žiadny.

¹⁵ V roku 2023 bolo spáchaných 12 bežných trestných činov s rasistickým motívom (14 v roku 2022, 14 v roku 2021, 3 v roku 2020 a 21 v roku 2019).

možné použiť na prekonanie možných prekážok). Hoci uplynutie času môže byť relevantnou prekážkou, doteraz poskytnutá analýza neobsahuje všetky potrebné prvky, keďže sa nezaobera kritikou Súdu týkajúcou sa neposúdenia incidentu v širšom kontexte, vo vzťahu k inému súvisiacemu incidentu (ktorý bol predmetom prípadu *M. B. a ďalší* (č. 2)),¹⁶ ako aj konkrétne nevysvetľuje, či je ešte možné zhromažďovať dôkazy, berúc do úvahy aj skutočnosť, že v súčasnosti prebieha opätovné súdne preskúmanie súvisiaceho incidentu v prípade *M. B. a ďalší* (č. 2). Výbor by preto mohol chcieť vyzvať orgány, aby sa zaoberali uvedenými otázkami. Mohol by ich tiež vyzvať, aby objasnili, či bol záver prokurátora doručený sťažovateľom a či sa proti nemu mohli odvolať.

Všeobecné opatrenia

1) *Použitie sily políciou*

Pokiaľ ide o monitorovacie mechanizmy, je pozitívne, že sa zvýšil počet vykonaných vnútorných kontrol a že príslušné orgány úzko spolupracujú s NPM, aby reagovali na nedostatky, ktoré zistil. Príslušné orgány by mohli byť vyzvané, aby tieto nedostatky, najmä tie systémové, urýchlene riešili a informovali Výbor o výsledkoch.

Pozitívny je aj pokrok pri zabezpečovaní osobných kamier a pri zabezpečovaní zaznamenávania všetkých policajných zákrokov s použitím donucovacích prostriedkov na videozáznam, ako to odporučila Rada SR pre ľudské práva. Po úplnom zavedení budú tieto opatrenia ktoré Výbor odporučil vo svojich posledných rozhodnutiach predstavovať ochranu pred zlým zaobchádzaním aj pred nepodloženými obvineniami zo zlého zaobchádzania, ako poukázalo CPT.¹⁷ Príslušné orgány by mohli byť vyzvané, aby v tomto ohľade naďalej informovali Výbor a zväžili systematické nahrávanie policajných výsluchov, ako to navrhlo CPT.¹⁸

Pokiaľ ide o ostatné záruky proti zlému zaobchádzaniu, vzhľadom na svoje predchádzajúce výzvy na poskytnutie podrobnejších informácií o ich uplatňovaní v praxi, Výbor by mohol požiadať o ďalšie informácie preukazujúce ich účinné uplatňovanie, a to aj vzhľadom na nedávne pripomienky CPT týkajúce sa nedostatkov v poskytovaní prístupu k advokátovi, informácií o právach zadržaných osôb a lekárskeho tajomstva počas lekárskeho vyšetrení. Príslušné orgány by tiež mohli zväžiť umožnenie prístupu k lekárovi na základe výberu zadržanej osoby. Nakoniec by bolo užitočné získať informácie o výsledkoch iných iniciatív vrátane práce na uložení povinnosti nadriadeným posudzovať každý prípad použitia donucovacích prostriedkov.

2) *Vyšetrovanie údajného neprimeraného použitia sily zo strany polície*

V reakcii na predchádzajúce výzvy Výboru orgány uviedli niekoľko opatrení zameraných na zabezpečenie rýchlosti a účinnosti v počiatočnej fáze vyšetrovania prípadov zlého zaobchádzania zo strany polície. Patrí k nim zintenzívnenie dozornej kontroly v počiatočnom štádiu, prípadné zmena pridelenia veci z dôvodu zabezpečenia nestrannosti, lepšie hodnotenie a odborná príprava inšpektorov, a vyvodenie disciplinárnej alebo trestnoprávnej zodpovednosti za nedostatočné počiatočné reakcie pri vyšetrovaní. Tieto opatrenia sa zdajú byť vhodné a Výbor by ich uvítal.

Treba však poznamenať, že CPT vo svojej nedávnej správe o Slovensku vyjadrilo výhrady k dodržiavaniu požiadavky nezávislosti zo strany Inšpekčnej služby.¹⁹ Tieto výhrady vzniesli aj rôzne iné subjekty,²⁰ vrátane najnovšie Komiséra pre ľudské práva.²¹ Výbor vyzval príslušné orgány, aby zväžili odporúčania týchto inštitúcií týkajúce sa ďalšieho posilnenia nezávislosti vyšetrovania v súvislosti s odstránením nedostatkov v počiatočných fázach vyšetrovania. Vzhľadom na uvedené skutočnosti by mohol Výbor v tejto súvislosti zopakovať svoju výzvu.

Výbor by tiež mohol so záujmom poznamenať klesajúci trend počtu sťažností týkajúcich sa zlého zaobchádzania zo strany polície a rozsiahle informácie, ktoré boli predložené a ktoré ilustrujú dôvody na zamietnutie sťažností alebo zastavenie konania. Mohol by vyzvať orgány, aby ho informovali o výsledkoch prebiehajúcich trestných vyšetrovaní a disciplinárnych konaní, ak sú takéto informácie k dispozícii.

3) *Nedostatočné vyšetrovanie rasistických motívov a postojov príslušníkov Policajného zboru a súkromných osôb*

¹⁶ §§ 87-89 rozsudku v prípade *M. B. a ďalší*.

¹⁷ CPT/Inf (2025) 09, § 39.

¹⁸ Ibid, § 37. CPT poznamenal, že ide o záruku proti zlému zaobchádzaniu, ktorá tiež uľahčuje vyšetrovanie obvinení zo zlého zaobchádzania. Relevantné sú tiež rozhodnutia Výboru v skupine *Dimitrov a ďalší proti Bulharsku* zo zasadnutia 1531st (jún 2025), s. 5, alebo v skupine *Gubacsi proti Maďarsku* zo zasadnutia 1514th (december 2024), s. 6 a 7.

¹⁹ Odvolávajú sa okrem iného na jej fungovanie z hľadiska technických, ľudských a finančných zdrojov v rámci orgánov Ministerstva vnútra (§§ 21-22).

²⁰ Verejný ochranca práv SR, Európska komisia proti rasizmu a intolerancii, príslušné orgány OSN, mimovládne organizácie.

²¹ Pozri Memorandum Komiséra o ľudských právach Rómov v Slovenskej republike, február 2025, §§ 20 a 24.

Pokiaľ ide o vyšetrovanie údajných rasistických postojov pri plánovaní policajných operácií, pozitívny vývoj pozorovaný pri individuálnych opatreniach v prípade *R. R. a R. D.* (pozri vyššie) je relevantný aj pre hodnotenie všeobecných opatrení.

Pokiaľ ide o vyšetrovanie rasistických motívov v prípadoch zlého zaobchádzania zo strany polície a trestných činov spáchaných súkromnými osobami, Výbor by mohol s uspokojením konštatovať nedávno uskutočnené intenzívne školenie pre vyšetrovateľov v spolupráci s Radou Európy, ktoré preukázalo odhodlanie orgánov účinne využívať odborné znalosti Rady Európy v tejto oblasti. Mohli by byť vyzvané, aby naďalej využívali tieto odborné znalosti a pokračovali v ďalších aktivitách zameraných na budovanie kapacít.

Štatistické údaje o výsledkoch vyšetrovaní rasovo motivovaných trestných činov, ktoré sa týkajú len súkromných osôb, ukazujú, že v posledných rokoch je trend potvrdzovania rozsudkov za takéto trestné činy stabilný. Na správne posúdenie by bolo vhodné poskytnúť porovnávacie údaje o počte podaných sťažností a začatých trestných konaní. Keďže orgány v minulosti nezistili žiadne prípady zlého zaobchádzania zo strany polície s rasistickým motívom, mohli by objasniť, či je to tak aj v súčasnosti.

4) *Nedostatočné zabezpečenie ochrany fyzického zdravia osôb zadržaných políciou pri ich eskortovaní a súvisiace vyšetrovania*

Prijaté rozsiahle opatrenia na zvýšenie informovanosti by mohli byť Výborom uvítané, pretože sa zdajú byť rozhodujúce na zabezpečenie toho, aby sa neopakovalo podstatné porušenie zistené v prípade *P. H.* Napriek tomu sa zdá, že informácie predložené na účely tohto preskúmania o v súčasnosti platnom právnom rámci sa týkajú najmä pravidiel o policajnom zadržaní, a nie eskortovania zadržaných osôb v policajnej väzbe. Bolo by užitočné spresniť uplatniteľné pravidlá, najmä pokiaľ ide o povinnosť nepretržite sledovať zadržané osoby počas eskorty a zasiahnuť, aby sa zabránilo úteku alebo neposlušnosti atď. Bolo by tiež užitočné mať k dispozícii posúdenie orgánov, či sú potrebné dodatočné záruky alebo zlepšenia pravidiel či praxe.

Zabezpečenie financovania: ÁNO

Rozhodnutie

Zástupcovia ministrov

1. pripomenuli, že táto skupina prípadov sa týka rôznych porušení v súvislosti s rómskymi²² žiadateľmi, ktoré sa týkajú nadmerného použitia sily zo strany polície, neľudského a ponižujúceho zaobchádzania zo strany polície, nechránenia fyzického zdravia osôb v policajnej väzbe, neúčinného vyšetrovania a nevyšetrenia možných rasistických motívov;

Pokiaľ ide o individuálne opatrenia

2. so záujmom vzali na vedomie poskytnuté informácie o vývoji v súvislosti s prebiehajúcimi vyšetrovaniami v týchto prípadoch; vyzvali príslušné orgány, aby objasnili presnú kvalifikáciu trestných činov, ktoré sa v súčasnosti vyšetrujú v prípade *R. R. a R. D.*, a aby Výbor informovali o všetkých relevantných udalostiach v tomto prípade a v prípade *M. B. a ďalší* (č. 2); vyzvali orgány, aby ďalej objasnili, či je možné nové vyšetrovanie v prípade *M. B. a ďalší* vzhľadom na otázky podrobne uvedené v analýze sekretariátu;

Pokiaľ ide o všeobecné opatrenia

3. týkajúce sa prevencie a záruk proti zlému zaobchádzaniu:
- pripomenuli, že pozitívne zhodnotili zriadenie národného preventívneho mechanizmu (ďalej len "NPM"), a vyzval orgány, aby zabezpečili urýchlené odstránenie všetkých nedostatkov, ktoré NPM zistil počas svojich návštev, najmä tých, ktoré majú systémový charakter;

²² Pojem "Rómovia a etnickí kočovníci sa v Rade Európy používa na označenie širokej rozmanitosti skupín, na ktoré sa vzťahuje činnosť Rady Európy v týchto oblastiach: a) Rómovia, Sinti/Manuš, Kale, Kaale, Romanichals, Boyash/Rudari; b) balkánski Egypťania (Egypťania a Ashkali); c) východné skupiny (Dom, Lom a Abdal); a na druhej strane skupiny, ako sú kočovníci, Yenish a populácie označené administratívnym pojmom "Gens du voyage", ako aj osoby, ktoré sa označujú ako Rómovia. Toto je vysvetľujúca poznámka, nie definícia Rómov a/alebo kočovníkov.

- so záujmom konštatovali, že sa zlepšuje zaznamenávanie policajných zásahov a monitorovanie policajných priestorov, a vyzvali orgány, aby Výbor naďalej informovali o pokroku dosiahnutom v tejto oblasti a aby zvažili opatrenia na zabezpečenie systematického zaznamenávania policajných výsluchov;
- zopakovali svoju výzvu na poskytnutie dodatočných informácií, ktoré by ďalej preukázali, že všetky príslušné záruky proti zlému zaobchádzaniu sa účinne uplatňujú v praxi, pričom zohľadnil nedávne pripomienky CPT (Výbor na zabránenie mučeniu a neľudskému či ponižujúcemu zaobchádzaniu alebo trestaniu);

4. pokiaľ ide o ochranu fyzického zdravia osôb v policajnej väzbe počas eskort: pripomenuli svoje predchádzajúce rozhodnutia a zistenia Súdu v tejto otázke a uvítali aj prijaté rozsiahle opatrenia na zvýšenie informovanosti; vyzvali orgány, aby poskytli informácie o pravidlách a postupoch upravujúcich eskorty, aby bolo možné vykonať konečné posúdenie tohto bodu;

5. týkajúce sa vyšetrovania údajného neprimeraného použitia sily a rasistických motívov a postojov:

- uvítali opatrenia zamerané na zabezpečenie rýchlosti a účinnosti v počiatočnej fáze vyšetrovania zlého zaobchádzania zo strany polície; a zopakovali svoju výzvu, aby príslušné orgány zvažili odporúčania Verejného ochrancu práv, Európskej komisie proti rasizmu a intolerancii, orgánov OSN a ďalších aktérov týkajúce sa ďalšieho posilnenia nezávislosti príslušných vyšetrovacích orgánov;
- so záujmom vzali na vedomie klesajúci trend v počte sťažností týkajúcich sa zlého zaobchádzania zo strany polície, ako aj predložené rozsiahle informácie ktoré ilustrovali dôvody zamietnutia sťažností alebo zastavenia konaní, a vyzvali orgány, aby naďalej poskytovali informácie o výsledkoch prebiehajúcich trestných vyšetrovaní a disciplinárnych konaní, ak sú takéto informácie k dispozícii;
- pokiaľ ide o vyšetrovanie možných rasistických motívov v prípadoch zlého zaobchádzania zo strany polície a v prípadoch trestných činov spáchaných súkromnými osobami, s uspokojením vzali na vedomie nedávne intenzívne školenie pre vyšetrovateľov, ktoré sa uskutočnilo v spolupráci s Radou Európy, a vyzval orgány, aby naďalej využívali príslušné odborné znalosti organizácie v oblasti odbornej prípravy a budovania kapacít;

6. vyzvali príslušné orgány, aby do 31. marca 2026 poskytli ďalšie informácie o všetkých nevyriešených bodoch, a aby pritom zohľadnili otázky uvedené v analýze sekretariátu.